

УДК 373.2.091.33:793.7]:81'233

DOI: 10.31652/3041-2439-2024-2-36-46

Формування граматичної правильності мовлення в дітей старшого дошкільного віку засобами гейміфікації

Катерина Колеснік^{id}, Людмила Іщенко^{id}, Інна Карук^{id}

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна

Анотація

У статті розкрито особливості формування граматичної правильності мовлення в дітей старшого дошкільного віку засобами гейміфікації. Здійснено дефінітивний аналіз понять «мовленнєва компетентність», «граматична правильність мовлення», «гейміфікація», «дидактична гра». Звернено увагу на проблеми розвитку граматичної будови мови в дітей. Авторами статті з'ясовано зміст і завдання граматичної компетентності в дітей старшого дошкільного віку засобами гейміфікації з урахуванням психолого-педагогічних напрацювань з проблеми та творчого педагогічного досвіду.

Доведено, що основними завданнями формування граматичної правильності мовлення дітей дошкільного віку є: практичне засвоєння дітьми морфологічної системи української мови; ознайомлення з словотвірними нормами; оволодіння синтаксисом української мови.

Проаналізовано вимоги щодо проведення дидактичних ігор. Наведено приклади дидактичних ігор, до яких можна залучати дітей старшого дошкільного віку на заняттях і в повсякденному житті.

Представлено експериментальне дослідження щодо виявлення рівня сформованості граматичної правильності мовлення в старших дошкільників (група № 9 «Білосніжка та 7 гномів» (32 дітей) Кошарського закладу «ДНЗ 30 ВМР») засобами гейміфікації. Під час експерименту виявлено, що лише незначна частина дітей має високий рівень граматичної правильності мовлення. Це підтверджує актуальність та важливість формування граматичної компетентності в дітей старшого дошкільного віку.

Доведено, що систематичне використання дидактичних ігор на мовленнєвій основі сприяє глибокому й міцному засвоєнню мовного матеріалу, розумінню граматичної структури мовлення. Це, безсумнівно, забезпечить мовленнєвий розвиток в старших дошкільників, їхнє чуття мови.

Ключові слова: мовленнєва компетентність, граматична правильність мовлення, гейміфікація, дидактична гра, діти старшого дошкільного віку.

UDC 373.2.091.33:793.7]:81'233

DOI: 10.31652/3041-2439-2024-2-36-46

Formation of speech grammatical correctness in children of older preschool age using gamification

Kateryna Kolesnik , Liudmyla Ishchenko , Inna Karuk

Vinnitsia Mykhailo Kotsyubynskyi State Pedagogical University, Vinnitsia, Ukraine

---

Abstract

The article reveals the peculiarities of the formation of grammatical correctness of speech in older preschool children by means of gamification. A definitive analysis of the concepts «speech competence», «grammatical correctness of speech», «gamification», «didactic game» was carried out. Attention is drawn to the problems of the development of the grammatical structure of speech in children. The authors of the article clarified the content and tasks of grammatical competence in older preschool children by means of gamification, taking into account psychological and pedagogical work on the problem and creative pedagogical experience.

It has been proven that the main tasks of forming the grammatical correctness of the speech of preschool children are: practical assimilation of the morphological system of the Ukrainian language by children; familiarization with word formation rules; mastering the syntax of the Ukrainian language.

The requirements for conducting didactic games were analyzed. Examples of didactic games that can be used to involve older preschool children in classes and in everyday life are given.

An experimental study is presented to identify the level of formation of grammatical correctness of speech in older preschoolers (group № 9 «Snow White and 7 Dwarfs» (32 children) of the Communal Institution «institution of preschool education 30») by means of gamification. During the experiment, it was found that only a small part of the children has a high level of grammatical correctness of speech. This confirms the relevance and importance of forming grammatical competence in older preschool children.

It has been proven that the systematic use of didactic games based on speech contributes to deep and solid assimilation of language material, understanding of the grammatical structure of speech. This will undoubtedly ensure speech development in older preschoolers, their sense of language.

Keywords: speech competence, grammatical correctness of speech, gamification, didactic game, older preschool children.

Постановка проблеми. Сьогодні актуальним є питання модернізації освітньої політики, зокрема в галузі дошкільної освіти. Для стабільного розвитку та якісних змін у національній освітній системі важливо оновити зміст, форми, методи та інструменти навчання, виховання й розвитку дітей дошкільного віку, враховуючи вимоги Базового компонента дошкільної освіти та програм розвитку дитини.

Одне з головних завдань, яке стоїть перед вихователями закладів дошкільної освіти, зорієнтоване на формування мовної особистості дитини дошкільного віку, оволодіння нею українською мовою як засобом спілкування й самовираження, усвідомлення функції кожної мовної одиниці, доцільне вживання її в усному й писемному мовленні. Дошкільна лінгводидактика сприяє інтеграції різних сфер та напрямків діяльності дитини, маючи на меті виховання активної мовленнєвої особистості [1, с.5]. Дошкільна лінгводидактика сприяє інтеграції різних сфер та напрямків діяльності дитини, маючи на меті виховання активної мовленнєвої особистості [1, с. 5].

Питання формування граматичної правильності мовлення в старших дошкільників обумовлені Базовим компонентом дошкільної освіти України та Законами України «Про освіту» і «Про дошкільну освіту». Оскільки мова стає об'єктом вивчення вже на етапі навчання в закладі дошкільної освіти, у цей період важливо формувати в дітей свідоме ставлення до усного мовлення як до частини мовної дійсності.

Науковці приділяють значну увагу розвитку мовлення дітей. Мовленнєва компетентність є однією з ключових базових характеристик особистості, яка формується на етапі дошкільного дитинства (А. Богуш [3], Н. Гавриш [6], І. Ткаченко [13] та ін.).

Дослідники дитячого мовлення зазначають, що дитину практично ніхто спеціально не навчає правил використання мови, проте

вона спроможна інтуїтивно, за еталонами мовлення дорослих опанувати цей складний механізм розуміння дійсності за досить короткий термін [12, с. 103].

Проблема формування граматичної правильності мовлення старших дошкільників є досить складною та багатоаспектною. Цим питанням займалися лінгвісти, психолінгвісти, педагоги, методисти, психологи та дефектологи (А. Богуш [3; 4], Н. Гавриш [6], Л. Калмикова [12], Г. Калмиков [12], І. Лапшина [11], Н. Харченко [12] та ін.). Багато досліджень зосереджено на вивченні психологічних особливостей та закономірностей формування граматично правильного мовлення (Л. Калмикова [12], Г. Калмиков [12], І. Лапшина [11], Н. Харченко [12] та ін.).

Використання гейміфікації як одного із засобів навчання української мови й формування в дітей граматичної правильності мовлення в закладах дошкільної освіти досліджували Т. Видахевич [5], О. Дмитренко [7], Т. Котик [4], А. Кошель [7], І. Лапшина [11] та ін.

Вибір теми обґрунтований соціальною важливістю оволодіння мовою як засобом комунікації та пізнання, а також низьким рівнем мовленнєвих навичок дошкільників і недостатнім вивченням цієї проблеми з теоретичного та практичного погляду.

Мета статті – розкрити особливості впровадження гейміфікації як засобу формування граматичної компетентності старших дошкільників в освітній процес закладу дошкільної освіти та презентувати результати формування граматичної правильності мовлення в дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичних ігор.

Виклад основного матеріалу. Оволодіння українською мовою є одним з найважливіших досягнень дитини в дошкільному віці. Формування граматичної структури мовлення дитини є ключовою умовою її повноцінного мовленнєвого розвитку.

У Державному стандарті дошкільної освіти зазначається, що мовленнєва компетентність передбачає здатність дитини висловлювати свої думки, почуття та ідеї в будь-якій формі мовного висловлювання, використовуючи як вербальні, так і невербальні засоби [2]. Мовленнєва компетентність охоплює фонетичний, лексичний, граматичний, діалогічний і монологічний компоненти, підкреслюючи їхню взаємозалежність та взаємозумовленість [2, с. 18].

Навчання мови та розвиток мовлення дітей не обмежуються лише мовленнєвою діяльністю, застосуванням та використанням мовної системи, одним із компонентів реалізації якої є граматична правильність мовлення. Автори підручника А. Богуш, Н. Гавриш «Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах», стверджують: «граматична правильність мовлення – неусвідомлене вживання граматичних форм рідної мови згідно із законами й нормами граматики (рід, число, відмінок, клична форма тощо), чуття граматичної форми, наявність корекційних навичок щодо правильності вживання граматичних норм» [4, с. 194].

Діти дошкільного віку набувають граматичної компетентності під час засвоєння граматичних норм української мови, тобто впродовж оволодіння морфологічної й синтаксичної будови мови. Розвиток морфологічної та синтаксичної систем мови в дітей проходить у тісному зв'язку. Виникнення нових форм слова сприяє ускладненню структури речення, а застосування певної структури речення в усному мовленні одночасно закріплює граматичні форми слів [13, с. 113].

На основі певного рівня когнітивного розвитку дитини формується граматична будова мовлення (словозміна, синтаксична структура речення) [13, с. 113]. Граматична правильність мовлення – це вміння від однієї форми утворювати форми множини й

однини, теперішнього, минулого й майбутнього часу; відмінювати слова за відмінками та особами; уживати слова із суфіксами та без них; засвоїти рід іменників, кличну форму іменників; самостійно утворювати граматичні форми за аналогією; будувати різні типи речень (прості, складні, складнопідрядні, складносурядні) [9].

Основними завданнями формування граматичної правильності мовлення дітей старшого дошкільного віку є:

- практичне засвоєння дітьми морфологічної системи української мови;
  - оволодіння синтаксичною стороною мови;
  - ознайомлення з окремими нормами утворення форм слів – словотвору [9, с. 145].
- Дослідниці А. Богуш та Н. Маліновська зауважують, що граматична правильність мовлення дітей – це практичне дотримання дітьми в процесі спілкування основних граматичних норм рідної мови без вивчення правил відповідно до вимог програми певної вікової категорії дітей [3, с. 29].

Завданнями формування граматичної правильності мовлення дітей старшого дошкільного віку є:

- ознайомлення дошкільників із граматичними формами різних частин мови (рід, число, відмінок тощо);
- опанування правильною зміною форм слів (закінчення під час відмінювання слів, чергування голосних і приголосних звуків в основі слів, узгодження лексем у реченні, зміна наголосів, невідмінювані слова тощо).
- засвоєння форми кличного відмінка в українській мові;
- засвоєння основних способів словотворення;
- формування орієнтації дитини на звуковий бік слова;
- удосконалення синтаксичного боку мовлення (засвоєння різних типів речень зі

- сполучними словами й сполучниками;
- речення з прямою мовою; ускладнене однорідними членами речення; правильна побудова синтаксичних конструкцій;
- формування уміння висловлювати власну думку;
- формування граматичного чуття української мови, чуття помилок, мови, зачатків самокорекції, самоконтролю та взаємоконтролю [3, с. 29].

Для ефективного формування граматичної правильності мовлення важливо керуватися закономірностями, правилами та принципами засвоєння теоретичних знань, організацією знань у мисленні й пам'яті дитини, а також застосуванням методів і прийомів для розвитку пізнавальних здібностей старших дошкільників.

Важливим методом розвитку пізнавальних здібностей старших дошкільників є процес ігрової діяльності або гейміфікації, який полягає в застосуванні ігрових елементів і механізмів у неігровому середовищі з метою підвищення ефективності сприйняття матеріалу дітьми та їхньої зацікавленості в освітньому процесі [5, с. 156].

Застосування гейміфікації на заняттях з розвитку мовлення в закладах дошкільної освіти є важливим, оскільки засоби, прийоми та методи, що використовуються під час ігор, підвищують ефективність засвоєння знань. Вони додають цікавинок до освітнього процесу, що, у свою чергу, підвищує успішність старших дошкільників і сприяє розвитку навичок командної роботи.

Ми вважаємо, що за допомогою гейміфікації можна адаптувати завдання відповідно до рівня розвитку кожної дитини. Це дозволяє забезпечити поступове ускладнення завдань, що підходять для різних тем і граматичних правил.

Варто зауважити, що саме гра є унікальним методом навчання, оскільки вона організовує дітей, впливає на їхній загальний роз-

виток, виховує особистість. На нашу думку, найефективнішими методами формування граматичної правильності мовлення є дидактичні ігри. Використання їх під час проведення занять сприяє розвитку зв'язного мовлення, мисленневих процесів і творчих здібностей, а також формує вміння вільно володіти мовою та застосовувати її в повсякденному житті. Дидактичні ігри класифікують залежно від того, яких граматичних помилок припускаються діти. Це дидактичні ігри на:

- відмінювання іменників множини в давальному відмінку («*Чого не стало?*», «*Кого ти бачиш?*»);
- відмінювання іменників множини в називному відмінку («*Що змінилося?*», «*Назви предмети?*»);
- відмінювання іменників однини й множини в знахідному відмінку («*Що я бачив?*», «*Про кого ця казка?*», «*Хто живе в лісі?*»);
- уживання невідмінкових іменників («*Слухаємо музику?*», «*Одяг взимку?*»);
- відмінювання іменників, що вживаються тільки в однині або множині («*Один і багато?*», «*Що змінилось?*»);
- уживання прийменників («*Куди сховався собачка?*», «*Де що лежить?*», «*Куди покласти предмет?*») [9].

З метою виявлення рівня сформованості граматичної правильності мовлення дітей старшого дошкільного віку ми провели експериментальне дослідження в групі №9 «Білосніжка та 7 гномів» (32 дітей) КЗ «ДНЗ № 30 ВМР».

Дітям було запропоновано виконати завдання, які оцінювали за такою сукупністю балів: 40-33 бали – високий рівень, 32-24 балів – середній рівень, 23 і менше – низький рівень.

Перше завдання полягало в перевірці здатності дошкільників змінювати іменники за числами. Ми запропонували гру «*Один – багато?*», де діти називали один предмет, а

потім повинні були назвати його у значенні багато. Слова *стіл* (столи), *кінь* (коні), *дитина* (діти) викликали найбільших труднощів у дітей.

За результатами гри: 19% дітей продемонстрували високий рівень уміння змінювати іменники за числами, вони легко справилися з завданням без допомоги педагога; у 41% старших дошкільників був середній рівень здатності змінювати іменники за числами; вони робили помилки, але намагалися їх виправити самостійно; у решти 40% дошкільників був низький рівень цих навичок; їм потрібна була значна допомога від дорослих, вони робили багато помилок і не могли їх виправити самостійно.

У другому завданні діти повинні були утворити іменники множини в родовому відмінку. Ми пропонували назвати групу предметів та відповісти на запитання «Чого не стало?». Більшість дітей допускали помилки в назві множини предметів, утворення родового відмінка викликало значні труднощі. Наприклад, вони відповідали: *окнов* (вікон), *конів* (коня), *ніса* (носа). Частина дітей взагалі не змогли утворити цю граматичну категорію для деяких слів.

Проаналізувавши результати виконання другого завдання, ми прийшли до таких висновків: 16% дітей показали високий рівень уміння утворювати іменники множини в родовому відмінку. Вони легко називали предмети на картинках, правильно визначали іменники в родовому відмінку й чітко вимовляли закінчення; 48% дошкільників мали середній рівень цих навичок. Вони також визначали предмети на картинці, але робили помилки при утворенні родового відмінка. У процесі виконання завдання дітям пропонувалися навідні запитання; у 36% дітей старшого дошкільного віку був низький рівень. У ході гри діти взагалі не могли утворити відповідні іменники множини в родовому відмінку для деяких слів. Під час гри вони по-

стійно потребували допомоги дорослого.

Під час експериментального дослідження ми перевіряли, чи вміють діти відмінювати іменники в однині та множині. Їм було запропоновано виконати наступне завдання: «Ельза написала листа тваринам на ферму. Кому вона написала?». Труднощі в старших дошкільників виникали при відмінюванні множини в давальному відмінку, вони неправильно наголошували слова *поросятam*, *качкаm*, *півняm*, *вівцяm*.

23% дітей продемонстрували високий рівень уміння утворювати іменники в давальному відмінку як в однині, так і в множині, без помилок впоравшись із завданням. У 50% дітей був середній рівень цих навичок; вони допускали помилки в процесі виконання завдання і не завжди розуміли його мету, тому потребували допомоги дорослого. У 27% старших дошкільників виявлено низький рівень. Діти старшого дошкільного віку не змогли впоратися із запропонованим завданням і потребували значної допомоги від дорослих.

У четвертому завданні дітям було запропоновано назвати, чим харчуються тварини. За результатами виконання вправи 19% старших дошкільників виявили високий рівень уміння утворювати іменники однини в орудному відмінку. Вони легко називали різні продукти, якими харчуються тварини, і згадували велику кількість різних продуктів. У 42% дітей виявлено середній рівень: вони вміли відповідати на запитання, але часто допускали помилки в закінченнях іменників, наприклад: «*Кролик харчується моркви*», «*Кінь харчується трави*». Однак більшість із них здатні самостійно виправляти помилки за допомогою навідних запитань. У 39% дітей виявлено *низький рівень* уміння утворювати іменники однини в орудному відмінку. Вони або мовчали, або просто перераховували іменники. Труднощі викликало згадування продуктів, якими харчуються тварини.

У п'ятому завданні дітям називали предмет, а їм потрібно було утворити від нього «лагідне» слово-іменник за допомогою зменшувально-пестливих суфіксів. Високий рівень уміння утворювати такі іменники виявлено в 16% старших дошкільників, які легко й без помилок справилися з завданням. У 48% дітей було визначено *середній рівень* уміння утворювати іменники із зменшувально-пестливими суфіксами. Вони змогли виконати завдання, але допускали помилки у словах «сова – совенятко», «нога – ніжка», «кішка – кошеня», «мороз – морозець». У 36% дітей виявлено низький рівень уміння утворювати зменшувально-пестливі суфікси іменників. Вони навіть за допомогою педагога не змогли правильно назвати запропоновані предмети лагідно.

Шосте завдання передбачало утворення назви дитинчат тварин. Дітям було запропоновано подивитися на картинку, назвати тварину та її дитинча. Після того, як дитина називала тварину, ми ставили такі запитання: *у корови хто? (теля); у собаки хто? (щеня); у вівці хто? (ягня); у кішки хто? (кошеня); у кози хто? (козеня); у свині хто? (поросля); у коня хто? (лоша); у кролика хто? (кроленя).*

Високий рівень уміння утворювати назви дитинчат виявлено в 25% дітей. Вони без помилок перерахували малих тварин. Середній рівень виявлено в 42% старших дошкільників: найбільша складність для дітей була назвати дитинча коня та вівці (*коненята* замість *лоша*; *вівцятка* замість *ягня*). Низький рівень уміння утворювати назви дитинчат виявлено в 33% дітей. Старші дошкільники правильно назвали тільки дитинчат кішки – *кошенята*. На жаль, поняттям «*собачатко*» називали дитинча собаки, а поняттям «*маленька корівка*» дитинчат корови. І навіть за допомогою дорослого не змогли виправити свої помилки.

Сьоме завдання полягало в створенні ігрової ситуації для виявлення мовних умінь

у старших дошкільників шляхом побудови зв'язних висловлювань. Дітям запропонували серію картинок, які були об'єднані сюжетом, і попросили допомогти Котові в чоботях скласти розповідь. Завдання передбачало розкладання картинок у правильній послідовності й складання за ними зв'язної розповіді.

Результати дослідження мовлення дітей старшого дошкільного віку показали, що 16% респондентів мають високий рівень сформованості граматичної правильності мовлення. Вони успішно розклали 6 картинок у правильній послідовності та склали зв'язну розповідь. Діти дотримувалися композиційної структури побудови розповіді, чітко виокремлювали всі ознаки предметів та об'єктів, зображених на картинках.

Середній рівень сформованості граматичної правильності мовлення за результатами дослідження був констатований у 59% дітей. Свої розповіді діти планували за допомогою дорослого, частково дотримувалися композиційної структури побудови тексту. Зазвичай розповідь складалася із 5-6 речень, які були простими й малообразними («*Дівчинка та хлопчик гралися на майданчику...*»). У тексті інколи виникали паузи та незначні пропуски слів. Дошкільники часто робили помилки в узгодженні слів та використанні прийменників у висловлюваннях. Найчастіше розповідь складена за допомогою вихователя та навідних запитань: – *Як ти гадаєш, як звати дівчинку? – Хлопчика? – Чим займалася дівчинка? – Чим займався хлопчик? – Що у дівчинки в руках*). Складаючи розповіді, використовували переважно прості речення, у дітей виникали заминки, паузи. При розкладанні картинок були помилки в правильній послідовності.

Низький рівень виявлено у 25% дошкільників. При виконанні цього завдання діти помилялися, розкладаючи сюжетні картинки. Дошкільникам це вдавалося лише за допо-

могою навідних запитань вихователя («Що ви бачите на картинці?», «Хто зображений на картинках?», «Які дії виконують персонажі?»). Розповіді склалися з простого пере-рахування побаченого без зв'язного тексту, із довготривалими паузами та відсутністю об-разних виразів. Композиційна структура роз-повідей не відповідала сюжету картинок.

Щоб визначити рівень сформованості граматичної правильності мовлення дітей старшого дошкільного віку, ми обрахували середнє арифметичне виконання всіх зрізо-вих завдань (табл. 1): 40-33 бали – високий рівень, 32-24 балів – середній рівень, 23 і менше – низький рівень.

конані, що систематичне застосування ди-дактичних ігор, спрямованих на розвиток мовленнєвих навичок, сприятиме глибокому й стійкому засвоєнню мовного матеріалу та розумінню граматичної структури мовлення.

Для формування граматичної правиль-ності мовлення в дітей старшого дошкіль-ного віку ми рекомендуємо такі дидактичні ігри: «Назви предмети», «Чого не стало?», «Що змінилось?», «Пошта», «Чого біль-ше?», «Опиши картинку», «Що я бачив», «Плутанина», «Одягни ляльку», «Магазин іграшок», «Що я чув по радіо», «Порахуй, скільки?», «Кому що потрібно?», «Так чи не так?» тощо. Наприклад, вихователь пропо-

Таблиця 1

Рівні сформованості граматичної правильності мовлення дітей старшого дошкільного віку за критерієм «Оволодіння прийомами словозміни»

Завдання	Високий (40–33 бали)	Середній (32–24 балів)	Низький (23 і менше)
Завдання 1	19%	41%	40%
Завдання 2	16%	48%	36%
Завдання 3	23%	50%	27%
Завдання 4	19%	42%	39%
Завдання 5	16%	48%	36%
Завдання 6	25%	42%	33%
Завдання 7	16%	59%	25%
Середнє арифметичне	19%	47%	34%

Отже, подані результати вказують на те, що лише в незначній частині дітей (19%) виявлено високий рівень сформованості граматичної правильності мовлення. Це під-тверджує актуальність і важливість пробле-ми формування граматичної правильності в дітей старшого дошкільного віку. Ми пере-

нує дітям скласти розповідь за малюнком, а почати розповідь необхідно так: «Сергійкові одному було сумно. І ось він згадав ...».

Необхідною умовою виконання цього за-вдання є допоміжні запитання:

1. Про кого згадав Сергійко, коли йому було сумно вдома?

2. *Яку гру він придумав?*
3. *Як вони гралися з кошеням Муркотиком?*

Отже, формування граматичної правильності мовлення в дітей старшого дошкільного віку шляхом гейміфікації є актуальним тому, що засоби, прийоми та методи, які використовує педагог під час проведення гри, сприяють ефективності засвоєння знань, додають до освітньої діяльності елемент цікавості, тим самим підвищуючи рівень знань старших дошкільників.

Висновки. Оволодіння українською мовою як засобом спілкування є одним із найважливіших досягнень дитини в дошкільному віці. Упродовж цього періоду особливу увагу варто приділяти формуванню граматичної правильності мовлення, активно використовуючи гейміфікацію в освітньому

процесі ЗДО. Під час роботи з дітьми старшого дошкільного віку вихователь має зосереджуватися на розширенні змісту ігор, формуванні навичок підтримання дружніх взаємин та різних способів рольової поведінки. Використання різноманітних прийомів роботи під час організації ігор розвиватимуть у дітей навички, які сприятимуть формуванню граматичної правильності мовлення.

Проведене нами дослідження не вичерпує всіх аспектів заявленої проблеми. Перспективи подальших досліджень убачаємо у формулюванні методичних рекомендацій вихователям щодо формування граматичної правильності мовлення в дітей старшого дошкільного віку на заняттях і повсякденному житті.

Список використаних джерел

1. Аніщук А. М. Дошкільна лінгводидактика: навч.-метод. посіб. для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Дошкільна освіта». Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2011. 246 с. <http://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11259>
2. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Затверджено Наказом МОН України від 12 січня 2021 р. № 33. URL: <http://surl.li/qjxo> (дата звернення: 17.07.2024).
3. Богуш А., Маліновська Н. Методика розвитку мовлення і навчання рідної мови дітей раннього і дошкільного віку: підручник для студентів педагогічних коледжів (спеціальності 012 Дошкільна освіта). Київ: Видавничий Дім «Слово», 2020. 337 с.
4. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика: теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах: підручник. Вид. 2-ге, доповнене. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015. 704 с. <https://lnk.ua/k4xJgX6Vy>
5. Видахевич Т. І., Мироненко О. В. Розвиток зв'язного мовлення молодших школярів шляхом гейміфікації на уроках української мови. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 44. Т. 1. С. 154-157.
6. Гавриш Н. Мовлення дітей. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). *Дошкільне виховання*. 2021. № 3. С. 3-8. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0033729-21#Text>
7. Кошель А. П., Дмитренко О. В. Ігрові технології в освітньому процесі закладів дошкільної освіти. *Challenges in Science of Nowadays: scientific Collection «InterConf»*, (28): with the Proceedings of the 6th International Scientific and Practical Conference. Kyiv: SPC Inter Conf, 2020. С. 27-29.
8. Любчак Л. В., Колеснік К. А. Методика організації ігрової діяльності: практикум. Вінниця: ЦОП «Документ Принт», 2017. 196 с.
9. Методика формування граматичної правильності мовлення у дошкільників: методичні рекомендації для вихователів. Квасилівський ЗДО. URL: <https://lnk.ua/YNgod3RNZ>

10. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Схвалено Указом Президента України від 25 червня 2013 року №344/2013. URL: <https://www.google.com.ua/search?q> (дата звернення: 17.07.2024).
11. Основи вітчизняної дошкільної лінгводидактики: курс лекцій: навчально-методичний посібник / укл.: І. М. Лапшина, К. А. Колеснік. Вінниця: ВДПУ, 2018. 272 с.
12. Психологія мовлення і психолінгвістика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Калмикова Л. О., Калмиков Г. В., Лапшина І. М., Харченко Н. В.; за заг. ред. Л. О. Калмикової. Київ, 2008. 245 с. . <https://lnk.ua/YNgod3YNZ>
13. Ткаченко І. А., Кміть О. В. До проблеми формування граматичної правильності мовлення дітей дошкільного віку на основі гейміфікації. *Features of the development of modern science in the pandemic's era: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the IV International Scientific and Theoretical Conference, Berlin, Federal Republic of Germany, May 19, 2023. Berlin, Federal Republic of Germany: European Scientific Platform, 2023. P. 112-116*
14. Федорова М. А. Дошкільна лінгводидактика. Житомир: ФОП Левковець, 2022. 313 с.

References

1. Anischuk, A. M. (2011). *Doshkilna lnhvodydaktyka: Navch.-metod. posib. dlia studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv spetsialnosti «Doshkilna osvita»* [Preschool Linguodidactics: Educational and Methodological Manual for Students of Higher Educational Institutions, Specialty «Preschool Education»]. Nizhyn: Vydavnytstvo NDU im. M. Hoholia. <http://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11259> [in Ukrainian].
2. *Bazovyi komponent doshkilnoi osvity (Derzhavnyi standart doshkilnoi osvity)* [Basic Component of Preschool Education (State Standard of Preschool Education)]. (2021). Approved by the Order of the Ministry of Education and Culture of Ukraine from 12 January 2021, №. 33. : <http://surl.li/qjxo>
3. Bohush, A., & Malinovska, N. (2020). *Metodyka rozvytku movlennia i navchannia ridnoi movy ditei ranoho i doshkilnoho viku* [Methodology of Speech Development and Teaching the Native Language to Early and Preschool Age Children]. Kyiv: Vydavnychi Dim «Slovo». [in Ukrainian].
4. Bohush, A. M., & Havrysh, N. V. (2015). *Doshkilna lnhvodydaktyka: Teoriia i metodyka navchannia ditei ridnoi movy v doshkilnykh navchalnykh zakladakh* [Preschool Linguodidactics: Theory and Methodology of Teaching the Native Language to Children in Preschool Educational Institutions]. Kyiv: Vydavnychi Dim «Slovo». <https://lnk.ua/k4xJgX6Vy> [in Ukrainian].
5. Vydakhvevych, T. I., & Myronenko, O. V. (2022). Rozvytok zv'iaznoho movlennia molodshykh shkoliariv shliakhom heimifikatsii na urokakh ukraïnskoi movy [Development of Coherent Speech in Junior Students through Gamification in Ukrainian Language Lessons]. *Innovatsiina pedahohika – Innovative pedagogy*, (44)(1), 154-157. [in Ukrainian].
6. Havrysh, N. (2021). *Movlennia ditei. Vprovadzhuemo Bazovyi komponent doshkilnoi osvity (nova redaktsiia)* [Children`s Speech. Implementing the Basic Component of Preschool Education (New Edition)]. *Doshkilne vykhovannia – Preschool education*, 3, 3-8. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0033729-21#Text> [in Ukrainian].
7. Koshel, A. P., & Dmytrenko, O. V. (2020). Igrovi tekhnolohii v osvitnomu protsesi zakladiv doshkilnoi osvity [Game Technologies in the Educational Process of Preschool Institutions]. *Vyklyky nauky suchasnosti – Challenges in Science of Nowadays: scientific Collection «InterConf»*, (28), Proceedings of the 6th International Scientific and Practical Conference. Kyiv: SPC Inter Conf. [in Ukrainian].
8. Liubchak, L. V., & Kolesnik, K. A. (2017). *Metodyka orhanizatsii ihrovoi diialnosti: praktykum*[Methodology of Organizing Play Activities: Practical Guide]. Vinnytsia: TsOP «Dokument Prynt». [in Ukrainian].
9. *Metodyka formuvannia hramatychnoi pravyl'nosti movlennia u doshkilnykh: Metodychni*

- rekomentatsii dlia vykhovateliv* [Methodology for Forming Grammatical Accuracy of Speech in Preschoolers: Methodical Recommendations for Educators]. Kvasylivskyi ZDO. Retrieved from: <https://lnk.ua/YNgod3RNZ> [in Ukrainian].
10. *Natsionalna stratehiia rozvytku osvity v Ukraini na period do 2021 roku*: Skhvaleno Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 25 chervnia 2013 roku №344/2013 [National Strategy for the Development of Education in Ukraine until 2021: Approved by the Decree of the President of Ukraine from 25 June 2013, №. 344/2013]. Retrieved from: <https://www.google.com.ua/search?q> [in Ukrainian].
  11. Lapshyna, I. M., & Kolesnik, K. A. (2018). *Osnovy vitchyznianoj doshkilnoi linhvodydaktyky: kurs lektsii* [Fundamentals of Domestic Preschool Linguodidactics: Lecture Course]. Vinnytsia: VDPU. [in Ukrainian].
  12. Kalmykova, L. O., Kalmykov, H. V., Lapshyna, I. M., & Kharchenko, N. V. (2008). *Psykhologhiia movlennia i psykholinhvistyka* [Speech Psychology and Psycholinguistics]. Edited by L. O. Kalmykova. Kyiv. <https://lnk.ua/YNgod3YNZ> [in Ukrainian].
  13. Tkachenko, I. A., & Kmit, O. V. (2023). Do problemy formuvannia hramatychnoi pravyl'nosti movlennia ditei doshkilnogo viku na osnovi heimifikatsii [On the Issue of Forming Grammatical Accuracy of Speech in Preschool Children Based on Gamification]. *Features of the Development of Modern Science in the Pandemic's Era – Osoblyvosti rozvytku suchasnoi nauky v epokhu pandemii*: collection of Scientific Papers «SCIENTIA» with Proceedings of the IV International Scientific and Theoretical Conference, May 19, 2023. Berlin, Federal Republic of Germany: European Scientific Platform. [in Ukrainian].
  14. Fedorova, M. A. (2022). *Doshkilna linhvodydaktyka* [Preschool Linguodidactics]. Zhytomyr: FOP Levkovets. [in Ukrainian].

Статтю надіслано до редколегії 24.09.2024 р.

Статтю рекомендовано до друку 25.10.2024 р.

Статтю опубліковано 18.12.2024 р.

Про авторів

Катерина Колеснік, докторка філософії (PhD), доцентка кафедри дошкільної освіти, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна
ORCID iD: 0000-0001-8928-4377
katrinkolesnik1@gmail.com

Людмила Іщенко, докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри дошкільної освіти, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна
ORCID iD: 0000-0003-3382-4148
liskra118@gmail.com

Інна Карук, докторка філософії (PhD), старша викладачка кафедри початкової освіти, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна
ORCID iD: 0000-0001-9626-9589
karuk.i@ukr.net

About the Authors

Kateryna Kolesnik, Doctor of Philosophy (PhD), Associate Professor of the Department of Preschool Education, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, ORCID iD: 0000-0001-8928-4377
katrinkolesnik1@gmail.com

Liudmyla Ishchenko, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor of the Department of Preschool Education, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine,
ORCID iD: 0000-0003-3382-4148
liskra118@gmail.com

Inna Karuk, Doctor of Philosophy (PhD), Senior Lecturer of the Department of Preschool Education, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine,
ORCID iD: 0000-0001-9626-9589
karuk.i@ukr.net